

Процеси простого воспроизводства должны протекать постоянно в течение существования туристской деятельности в регионе - это, как было ранее сказано - ремонт, замена устаревших основных фондов и т.д. В то же время это не приводит к качественно новому уровню развития туризма в регионе, а только к поддержанию того уровня обслуживания и качества, который был заложен изначально [2].

Качественно новое развитие дают процессы расширенного воспроизводства, которые также должны применяться на всех жизненных этапах элементов системы туризма, что на практике происходит только в случае спада потоков туристов. Туристским предприятиям необходимо постоянно обновлять ассортимент предлагаемых услуг, формы и методы их предложения и предоставления, повышать качество предлагаемых услуг и обслуживания, что будет способствовать снижению зависимости предприятий от влияний спроса туристов на определенные услуги, обновлению основных фондов в соответствии с требованиями рынка услуг. Следует отметить, что предприятиям сферы туризма необходимо постоянно отслеживать уровень качества предоставляемых ими услуг, т.к. требования, предъявляемые потребителями этих услуг постоянно повышаются, что требует непрерывного обновления технологий предоставления современного, безопасного, высококачественного туристского продукта, который будет пользоваться спросом. В этой связи возникает необходимость предвидеть изменение спроса потребителей и начинать перевооружать предприятия до того, как эти изменения произошли, чтобы вовремя и на соответствующем уровне удовлетворять изменяющиеся потребности туристов, что, в конечном итоге, будет способствовать развитию туризма, а, следовательно, и повышению прибыли от его деятельности.

Список использованной литературы:

1. Центральная база данных Государственного комитета статистики Азербайджанской Республики <http://www.azstat.org/> (пер. из азерб.)
2. Эфендиев О.Ф., Алиев Э.А. Внешнеэкономическая деятельность современного Азербайджана. Учебное пособие. Баку, Издательско-полиграфическое предприятие «Зардаби LTD» ООО, 2007, С 328.

Н. С. Бойко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

**ЛЕБЕДИНСЬКИЙ МИКОЛАЇВСЬКИЙ МОНАСТИР – ВАЖЛИВИЙ
ЕКСКУРСІЙНИЙ ОБ’ЄКТ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ НА ЧЕРКАЩИНІ**

Маршрути релігійного туризму по території Черкаської області надають можливість глибоко пізнавати прадавню історичну і духовну спадщину краю, спонукають до її охорони та збереження. Особлива зацікавленість туристів визначається до діяльності монастирів, як у минулому так і на сучасному етапі.

До 1917 року на терені Черкащини налічувалося більше 30 монастирів. Такі, наприклад, як Зарубський давньоруський, Трахтемирівський, Канівський Успенський, Мошногірський Петропавлівський, Жаботинський Онуфріївський, Лисянський Троїцький чоловічі та Чигиринський Троїцький, Черкаський – жіночі монастирі. У 20-30-х роках ХХ століття вони знищувалися, закривалися, але з 1991 року поступово почали відроджуватися і сьогодні у значній кількості є діючими. Серед них за історичною збереженістю, виділяємо Лебединський Миколаївський жіночий монастир Шполянського району.

Перші відомості про село Лебедин відносяться до початку ХV століття. Його назва, за переказами, походить від імені козака Лебеде, який першим поселився серед лісу та заснував поселення. Ще одна легенда твердить, що в місцевості водилося багато водоплавних птахів, а особливо лебедів. Тому не виключено, що цей прекрасний птах і дав назву селу. Село, оточене лісами, розкинулося у верхів'ях річки Турії. Лісова «сторожа» захищає територію монастиря, який було створено у 1779 році. За легендою, засновниками монастиря були черниці з далекого Молдовського Свято-Успенського Калатурського монастиря, розграбованого і спаленого турецьким військом. У пошуках нового житла вони зупинилися у Лебединському лісі і

побачили видіння – благословіння Святого Миколая на заснування в тій місцевості монастиря. Вранці черниці вирішили набрати води з джерела і знайшли біля нього ікону святителя Миколая, що була як благословення Боже для заснування на цій території монастиря. На місці джерела зараз існують три криниці, з водою, збагаченою сріблом, яка є лікувальною. Збереглися народні перекази про цілюще джерело, біля якого черниці знайшли ікону Святого Миколая.

Господарча діяльність монастиря докладно описана в статистичній відомості від 1893 року. У XIX столітті в Монастирі було дві церкви: Вознесенський собор (колишня Варваринська церква) – зимова церква і Миколаївська церква – літня. Кожна з них мала по три престоли. У Вознесенському соборі: Вознесенський (центральный), Варваринський (правий), Святителя Митрофана Воронежського (лівий); у Миколаївській церкві: Миколаївський (центральный), Захарія і Єлизавети (правий), Успія Божої матері (лівий). Головне завдання, яке ставили перед собою служителі монастиря – зберегти всі церковні цінності у першопочатковому вигляді. Всього у дворі було 14 чернецьких корпусів. Окреме приміщення з шести кімнат для ігумені. Діяв монастирський готель. Були господарські споруди. Ченці самостійно обробляли землю і доглядали великий сад. Сіяли – пшеницю, овес, жито, просо, ячмінь, тримали волів, корів, коней. Церковно-економічний прибуток від продажу церковних свічок, з готелю монастиря і від складчини черниць і послушниць становив на 1 січня 1894 року 5773 карбованців. Нерухомого капіталу, що знаходився у 12 кредитних квитках і облігаціях Східної позики -10274 карбованців. З Київської духовної консисторії на укріплення не тільки внутрішніх церковних споруд, але й навколишньої присадибної території – 203 карбованці. Від скарбниці для штату другокласного монастиря на річне утримання - 2265 карбованці.

Значна увага в монастирі приділялася жіночому духовному, шестикласному училищу, яке було відкрите за резолюцією митрополита Філарета у 1850 році. Тоді ж воно розташовувалося у дерев'яному монастирському флігелі, в якому було 3 келії. Спочатку там навчалося 40 дівчат духовного звання - сиріт. Училище утримувалося частково за кошти монастиря і за рахунок благодійних внесків. У 1878-1879 навчальному році в училищі перебувало вже 82 вихованки, з яких – 30 сиріт і діти з бідних родин на повному монастирському забезпеченні. Також були учениці, які приходили з навколишніх сіл, вони в основному, навчалися безкоштовно. В училищі викладалися такі предмети: Закон Божий, арифметика, геометрія, фізика, географія, світова історія, французька та німецька мови, педагогіка, музика тощо. За розпорядженням єпархіального керівництва від 16 грудня 1887 року, замість діючого шестикласного училища в монастирі відкривалося двокласне духовне жіноче училище з чотирирічним курсом навчання, де крім загальноосвітніх дисциплін викладатися уроки ремісничого курсу, в якому виключна увага приділялася рукоділлю. Рукоділля в цьому монастирі було здавна традиційним заняттям.

Лебединський жіночий монастир

Для паломників і всіх відвідувачів монастиря у 1900 році діяло два готелі, в яких працювали їдальні і були окремі кімнати для відпочинку.

Отже і сьогодні Лебединський Миколаївський монастир зберігає свої православні святині - церкви ХІХ століття, які є культурно-історичними пам'ятками сакрального мистецтва і важливими екскурсійними об'єктами для розвитку релігійного туризму на Черкащині і в Україні.

Список використаної літератури:

1. Мариновський Ю. Православні монастирі на терені сучасної Черкаської області до 1917 року / Юрій Мариновський. – Черкаси, 1997. – 207 с.
2. Жадько В. О. Черкащина. Універсальна енциклопедія / В. Жадько. – Київ, 2010. – 1101 с.

Науковий курівник: доцент кафедри туризму і готульно-ресторанної справи, к. і. н.,
доцент Костюкова О. М.

E. Hajiyeva

Azerbaijan Tourism and Management University

IMPACT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON PROMOTING UNESCO MONUMENTS IN AZERBAIJAN

Abstract: Purpose of this academic paper is to show a great impact of information technology on promoting UNESCO monuments in Azerbaijan. This paper attempts to bring clarity to the adoption of innovative IT programs. The paper also describes the positive impacts of IT, the current situation of UNESCO monuments, and suggestion of the best promotion channels. The main aim is to analyze a relationship between IT and organizations that try to promote their product and services. One of the main goal of paper is to investigate impact of information technology on enhancing the popularity of UNESCO monuments in the world. The current situation of UNESCO monuments analyzed by using secondary data and were given recommendations as a result.

Keywords: Information Technology (IT), UNESCO monuments, Azerbaijan

Introduction. Nowadays, the usage of information technology in all infrastructure is widely spread. High expectations from the information technology and lots of investment in all sectors, as well as in tourism sector, becoming popular and necessary.

It is obvious that demand on technology in Azerbaijan also increased last two decades. Implementation of modern technologies in tourism sector showed the positive results and at the same time, the importance of IT. IT plays an important role in development of enterprises and increasing popularity of UNESCO monuments in the world. Another reason of importance of Information Technology is that companies can measure the results and control the feedbacks.

According to Buhalis, technology has a big impact on organization's performance and helps differentiate an organization from its competitors. When the technology is using in an appropriate way, it can improve efficiency of employees (Buhalis, 2003).

Impact of information technology on promoting UNESCO monuments in Azerbaijan.

There are many tourist information centers in Azerbaijan. Application of innovative information systems will increase:

- the efficiency of employees
- customer satisfaction
- awareness of tourists about country
- the system updates
- quality of software programs
- the speed of operations
- expectation of customers
- profitability and lower expenses